

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/87/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6311203252
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6311203252.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, v spore žalobcov: 1/ W. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Z., O. Y. I. č. XX, 2/ G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Z., O. Y. I. č. XX (zdržujúci sa v Z., N. č. X), a 3/ G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Z., O. Y. I. č. XX, zastúpených JUDr. Petrom Šramkom, advokátom so sídlom v Brezne, Štúrova č. 51 (žalobcovia 1/, 2/ a 3/ sú právni nástupcovia pôvodného žalobcu 1/ V. N., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom v Z., O. Y. I. č. XX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, a pôvodnej žalobkyne 2/ W. N., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom v Z., O. Y. I. č. XX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX), proti žalovaným: 1/ L. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v K., W. č. XXXX/XX, v skutočnosti bytom v Z., O. Y. I. č. XX, a 2/ Y. O., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v Z., J. F. XX/XX, v skutočnosti bytom v Z., O. Y. I. č. XX, zastúpeným JUDr. Rudolfom Gunišom, advokátom so sídlom v Brezne, Kieпка č. 80 (žalovaní 1/ a 2/ sú právni nástupcovia pôvodných žalovaných 1/ V. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v I. Z., B. č. XXX, a 2/ N. Z., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v I. Z., B. č. XXX), o určenie vlastníckeho práva k bytu a o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, o odvolaní pôvodných žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 4C/99/2011-393 zo dňa 16.03.2017, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že u r č u j e, že do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov V. N., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX a W. N., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, patrí byt č. XX vo vchode XX na X. poschodí bytového domu súp. č. XXXX postaveného na pozemkoch parc. č. N. XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/XX spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a zariadeniach domu o veľkosti XXXX/XXXXXXXX, spolu so spoluvlastníckym podielom na pozemkoch o veľkosti XXXX/XXXXXXXX, zapísaný na LV č. XXXX vedenom pre k.ú. Z. a v prevyšujúcej časti žalobu žalobcov z a m i e t a.

Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o uplatnenom nároku pôvodných žalobcov 1/ (V. N.) a 2/ (W. N.) tak, že žalobu žalobcov zamietol (prvý výrok) a žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovaným trovy konania v rozsahu 100 % s tým, že o ich výške rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (druhý výrok).

1.2 V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobou sa pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2010, vklad ktorej do katastra nehnuteľností bol bývalou Správou katastra Brezno povolený pod zn. V XXXX/XXXX zo dňa 24.11.2010 (ďalej aj „sporná kúpna zmluva“ alebo „sporná zmluva“), resp. určenia, že sporná kúpna zmluva bola zrušená odstúpením od zmluvy zo dňa 20.05.2011 a súčasne určenia, že sú v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov v celosti vlastníkmi nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXXX v k.ú. Z. a to bytu č. XX vo vchode č. XX na X. poschodí bytového domu súp. č. XXXX a spoluvlastníckeho podielu o veľkosti XXXX/XXXXXXXX na spoločných častiach a zariadeniach domu a na pozemku N. parcela č. XXX/X, X, X, X, X, X a XX na ulici O. Y. I. č. XXXX/XX v Z. (ďalej aj „sporný byt“). Po vykonanom dokazovaní dospel súd prvej inštancie k záveru, že na požadovanom určení majú žalobcovia naliehavý právny záujem. Ďalej však dospel súd prvej inštancie k záveru, že neboli preukázané dôvody neplatnosti spornej kúpnej zmluvy, na ktoré poukazovali žalobcovia v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a to, že kúpna zmluva ako právny úkon nebol urobený vážne a slobodne, ako aj v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka a to, že tento právny úkon svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu, resp. ho obchádza a prieči sa dobrým mravom. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetná kúpna zmluva bola uzavretá slobodne a vážne a žalobcov do jej podpisu nikto nenútil. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že v prípade predmetnej kúpnej zmluvy ide o perfektný právny úkon, ktorý má všetky náležitosti stanovené zákonom na to, aby bol platný a tento úkon svojim obsahom ani účelom neodporuje zákonu. Súd prvej inštancie mal súčasne preukázané, že kúpna cena v sume 46.000,- € bola žalobcom ako predávajúcím zo strany žalovaných ako kupujúcich odovzdaná v hotovosti. Nakoľko kúpna cena bola žalobcom riadne zaplatená, nebol na ich strane daný ani právny dôvod na odstúpenie od predmetnej kúpnej zmluvy. Preto k zrušeniu kúpnej zmluvy nemohlo dôjsť ani na základe tvrdého odstúpenia od kúpnej zmluvy pre nezaplatenie kúpnej ceny. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobu žalobcov na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a určenie vlastníckeho práva k spornému bytu ako nedôvodnú zamietol.

1.3 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 588, § 589, § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 48 ods. 1 a ods. 2, § 457 Občianskeho zákonníka ako aj s poukazom na ustanovenie § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016; o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a plne úspešným žalovaným priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 04.04.2017 (č.l. 429-430 spisu). Rozsudok súdu prvej inštancie napadli v celom rozsahu; vyjadrili názor, že súd prvej inštancie pochybil, pretože pred vyhlásením rozhodnutia neuviedol predbežné právne posúdenie veci podľa § 181 ods. 2 C.s.p. a súčasne napriek rozsahu odôvodnenia rozsudku (31 strán) konkrétnemu odôvodneniu výroku o zamietnutí žaloby sa venuje v podstate len v troch odsekoch (101, 102 a 103) odôvodnenia, preto napadnutý rozsudok považovali za nedostatočne odôvodnený, nepresvedčivý a nepreskúmateľný. Zdôraznili, že sa nestotožňujú s výrokom napadnutého rozsudku ani s jeho odôvodnením. Nesúhlasili s právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie, ktorý odstúpenie od spornej kúpnej zmluvy realizované oznámením zo dňa 20.05.2011 považoval len za výzvu na zaplatenie kúpnej ceny; argumentovali, že každý právny úkon je potrebné posudzovať podľa jeho obsahu a zákon nestanovuje osobitné náležitosti odstúpenia od zmluvy, preto ich právny úkon je nutné vykladať tak, že týmto podaním poskytli žalovaným primeranú dodatočnú lehotu 15 dní na zaplatenie a po jej márnom uplynutí odstupujú od kúpnej zmluvy, teda márnym uplynutím poskytnutej dodatočnej lehoty nastupujú účinky odstúpenia od kúpnej zmluvy; navyše ak by aj ich podanie bolo vyhodnotené ako výzva na zaplatenie, v priebehu konania prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu produkovali ďalšie hmotnoprávne úkony, z ktorých je zjavný ich úmysel a vôľa odstúpiť od kúpnej zmluvy z dôvodu nezaplatenia kúpnej ceny, keď ide napr. o podanie zo dňa 14.12.2011 alebo podanie zo dňa 09.05.2012; súčasne je zrejmé, že žalovaní v priebehu konania nespochybnili ich úmysel odstúpiť od kúpnej zmluvy a nespochybnili ani doručenie samotnej výzvy s oznámením o odstúpení od zmluvy zo dňa 20.05.2011. Poukázali na to, že súd prvej inštancie vykonal v priebehu konania rozsiahle dokazovanie najmä ohľadne zaplatenia kúpnej ceny, ktorá skutočnosť bola medzi stranami od začiatku konania sporná, preto je prekvapivá zmena právneho posúdenia a odôvodnenie zamietnutia žaloby v tom zmysle, že súd síce vykonával dokazovanie ohľadne

zaplatenia, či nezaplatenia kúpnej ceny, ale „toto dokazovanie nemá žiadny význam“ a súd prvej inštancie toto dokazovanie „nijako nevyhodnotil a ani sa ním nezaoberal“; takéto rozhodnutie považovali za absolútne nezákonné, nepresvedčivé a nesprávne ako aj v príkrom rozpore s procesnými zásadami vyjadrenými najmä v článku 2, 3 a 17 Civilného sporového poriadku, pretože otázka zaplatenia kúpnej ceny podľa spornej kúpnej zmluvy bola rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej aj podľa zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, čo súd prvej inštancie bezdôvodne nerešpektoval. Na základe uvedeného sa domáhali zmeny napadnutého rozsudku v zmysle vyhovenia žalobe v plnom rozsahu.

2.2 Pôvodní žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení zo dňa 24.05.2017 (č.l. 441-442 spisu) k odvolaniu pôvodných žalobcov prostredníctvom svojej vtedajšej právnej zástupkyne uviedli, že sa s ním nestotožňujú a nesúhlasia s ním; podrobne argumentovali, že sporná kúpna zmluva predstavuje platný právny úkon a z ich strany došlo aj k riadnemu zaplateniu dojedanej kúpnej ceny; zdôraznili, že pôvodní žalobcovia sa voči nim nikdy nedomáhali zaplatenia kúpnej ceny podľa spornej kúpnej zmluvy a to ani súdnou cestou; vyjadrili názor, že zo strany pôvodných žalobcov nedošlo ani k platnému odstúpeniu od spornej kúpnej zmluvy pre neexistenciu dôvodov, ktoré by pôvodných žalobcov oprávňovali na platné odstúpenie od zmluvy; na základe uvedeného navrhli potvrdenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

2.3 Pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ v replike zo dňa 12.06.2017 (č.l. 448 spisu) prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedli, že pokiaľ žalovaní tvrdia, že kúpna cena mala byť zaplatená opomínajú skutočnosť, že dôkazné bremeno o úhrade kúpnej ceny zaťažuje práve ich, pričom toto bremeno v konaní pred súdom prvej inštancie neunesli; skutočnosť, že sa nikdy nedomáhali zaplatenia kúpnej ceny je právne irelevantná a nemôže byť dôkazom o jej úhrade; navyše žalovaných vyzvali k úhrade kúpnej ceny prostredníctvom svojho právneho zástupcu, pričom títo až teraz tento úkon spochybňujú; v ostatnom rozsahu žalobcovia zopakovali svoju odvolaciu argumentáciu ohľadne platnosti odstúpenia od spornej kúpnej zmluvy.

2.4 Pôvodní žalovaní 1/ a 2/ v duplike zo dňa 06.07.2017 (č.l. 457-458 spisu) k replike pôvodných žalobcov prostredníctvom svojej vtedajšej právnej zástupkyne zopakovali svoju argumentáciu ohľadne platnosti spornej kúpnej zmluvy; uviedli, že kúpnu cenu podľa spornej kúpnej zmluvy zaplatili riadne a včas, keď v tomto smere poukázali na svoje výpovede ako aj výpoveď svedka V. Z. st., od ktorého pochádzali finančné prostriedky na zaplatenie kúpnej ceny a svedka V. B., ktorý bol svedkom prevzatia finančných prostriedkov medzi zmluvnými stranami spornej kúpnej zmluvy; v ostatnom rozsahu pôvodní žalovaní zopakovali svoju argumentáciu ohľadne nesplnenia podmienok na odstúpenie od spornej kúpnej zmluvy.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p.).

3.1 V prejednávanej spore odvolací súd na pojednávaní dňa 23.03.2022 zopakoval a doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi (§ 384 ods. 1 a 3 C.s.p.), nakoľko súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; v dôsledku vykonaného dokazovania v odvolacom konaní nebol odvolací súd viazaný skutkovým stavom vyplývajúcim z dokazovania tak, ako ho podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p.).

4.1 Konanie v prejednávanej spore začalo pred 30.06.2016. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok; podľa § 470 ods. 1 C.s.p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti; podľa § 470 ods. 2 C.s.p., právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované; ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

4.2 Z obsahu spisu vyplýva, že konanie v prejednávanej spore začalo dňa 18.05.2011 doručením žaloby na súd a ide o majetkový spor (určenie neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu a určenie vlastníckeho práva k bytu); pôvodná žalobkyňa 2/ zomrela dňa 17.05.2017 bez zanechania závetu alebo listiny o vydedení, t.j. skôr ako sa konanie právoplatne skončilo; konanie

o dedičstve po pôvodnej žalobkyni 2/ (poručiiteľke) bolo vedené na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 1D/185/2017 a skončilo vydaním uznesenia č.k. 1D/185/2017-31 zo dňa 11.09.2017 o zastavení konania pre nemajetnosť poručiiteľky, keď uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.10.2017; právnymi nástupcami po pôvodnej žalobkyni 2/ sú jej zákonní dedičia: 1/ V. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Z., O. Y. I. č. XX (t.j. súčasný žalobca 1/; manžel), 2/ W. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Z., O. Y. I. č. XX (syn), 3/ G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Z., O. Y. I. č. XX (zdržujúci sa v Z., N. č. 3; syn), a 4/ G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Z., O. Y. I. č. XX (syn), každý z nich v jednej štvrtine; preto odvolací súd uznesením č.k. 17Co/334/2017-483 zo dňa 20.11.2018 rozhodol o pokračovaní v konaní s uvedenými dedičmi pôvodnej žalobkyne 2/ podľa § 63 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 378 ods. 1 C.s.p.; pri rozhodovaní o pokračovaní v konaní nebolo právne významné, že konanie o dedičstve po pôvodnej žalobkyni 2/ bolo právoplatne skončené zastavením konania pre nemajetnosť; podľa § 65 ods. 1 C.s.p. právní nástupcovia pôvodnej žalobkyne 2/ podľa § 63 a § 64 prijali stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu.

4.3 Z obsahu spisu vyplýva, že konanie v prejednávacom spore začalo dňa 18.05.2011 doručením žaloby na súd a ide o majetkový spor (určenie neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu a určenie vlastníckeho práva k bytu); pôvodný žalobca 1/ zomrel dňa 09.12.2020 bez zanechania závetu alebo listiny o vydedení, t.j. skôr ako sa konanie právoplatne skončilo; konanie o dedičstve po pôvodnom žalobcovi 1/ (poručiiteľovi) bolo vedené na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 8D/448/2020 a skončilo vydaním uznesenia č.k. 8D/448/2020-43 zo dňa 16.03.2021 o zastavení konania pre nemajetnosť poručiiteľa, keď uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.04.2021; právnymi nástupcami po pôvodnom žalobcovi 1/ sú jeho zákonní dedičia: 1/ W. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Z., O. Y. I. č. XX (syn), 2/ G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Z., O. Y. I. č. XX (zdržujúci sa v Z., N. č. 3; syn), a 3/ G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Z., O. Y. I. č. XX (syn), každý z nich v jednej tretine; preto odvolací súd uznesením č.k. 11Co/87/2020-812 zo dňa 26.10.2021 rozhodol o pokračovaní v konaní s uvedenými dedičmi pôvodného žalobcu 1/ podľa § 63 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 378 ods. 1 C.s.p.; pri rozhodovaní o pokračovaní v konaní nebolo právne významné, že konanie o dedičstve po pôvodnom žalobcovi 1/ bolo právoplatne skončené zastavením konania pre nemajetnosť; podľa § 65 ods. 1 C.s.p. právní nástupca podľa § 63 a § 64 prijíma stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu.

4.4.1 Proti napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie podali pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ dňa 04.04.2017 prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie zo dňa 04.04.2017; pôvodný žalobca 1/ zomrel dňa 09.12.2020 a pôvodná žalobkyňa 2/ zomrela dňa 17.05.2017, pričom v obidvoch prípadoch odvolací súd osobitnými uzneseniami č.k. 17Co/334/2017-483 zo dňa 20.11.2018 a č.k. 11Co/87/2020-812 zo dňa 26.10.2021 rozhodol o pokračovaní v konaní s ich právnymi nástupcami; o podanom odvolaní pôvodných žalobcov 1/ a 2/ rozhodol odvolací súd najskôr rozsudkom č.k. 17Co/334/2017-529 zo dňa 29.05.2019, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Na základe sťažnosti žalobcov Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č.k. III. ÚS 120/2020-49 zo dňa 19.08.2020 (právoplatným dňa 05.11.2020) zrušil uvedený rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože dospel k záveru, že vykonaným dokazovaním nebola preukázaná vôľa zmluvných strán na uzavretí kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2010 a vykonaným dokazovaním nebolo preukázané ani riadne zaplatenie kúpnej ceny; súčasne vyslovil, že na preukázanie vierohodnosti svedka je súd oprávnený vykonať dokazovanie z úradnej povinnosti (ex offi).

4.4.2 Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť; v tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu; nález ústavného súdu v prejednávacom spore (ale aj vo všeobecnosti) je vertikálny precedens s kasačnou záväznosťou, kde „vyšší“ orgán prikazuje „nižšiemu“ ako má vo veci ďalej postupovať a rozhodnúť; orgán verejnej moci (súd) je po náleze ústavného súdu povinný ho vykonať a riadiť sa ním pri prerokovávaní a rozhodovaní vo veci; vec musí rozhodnúť či posúdiť tak, ako mu ústavný súd prikázal; orgán verejnej moci má v tomto smere ústavnú povinnosť a nemôže názor ústavného súdu modifikovať alebo vec rozhodnúť inak, ako mu prikázal ústavný súd, hoci by ho k tomu mohli viesť dobré dôvody; vertikálny precedens a kasačná záväznosť rozhodnutia ústavného súdu nedovoľuje orgánu verejnej moci zohľadniť nič (ani argument o nezávislosti sudcu, či súdnej moci nie je relevantný), čo by mohlo viesť k nerešpektovaniu nálezu ústavného súdu; ide o status rozhodnutia (vydal ho ústavný

súd) a nie o jeho správnosť či spravodlivosť; jedinou prípustnou výnimkou z kasačnej záväznosti je zmena faktických okolností (skutkového stavu) prípadu od vydania nálezu a času rozhodovania orgánu verejnej moci; orgán verejnej moci (súd) má v tomto smere ústavnú povinnosť a nemôže názor ústavného súdu modifikovať alebo vec rozhodnúť inak, ako mu prikázal ústavný súd (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/99/2019 zo dňa 23.09.2020 alebo sp. zn. 6Cdo/28/2021 zo dňa 25.11.2021).

4.5 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a po vykonaní odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

4.6.1 Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

4.6.2 Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

4.6.3 Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

4.7 Podľa obsahu spisu z doterajšieho priebehu konania vyplýva, že (1) v prejednávanej spore sa pôvodní žalobcovia 1/ V. N. a 2/ W. N. voči pôvodným žalovaným 1/ V. Z. a 2/ N. Z. po pripustení zmeny žaloby domáhali určenia, že kúpna zmluva zo dňa 08.11.2010 je absolútne neplatná a určenia vlastníctva v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) k bytu č. XX vo vchode XX na X. poschodí bytového domu súp. č. XXXX postaveného na pozemkoch súp. č. N. XXX/X, X, X, X, X, X, XX zapísaného na LV č. XXXX vedenom pre k.ú. Z. spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a zariadeniach domu ako aj na pozemku v obidvoch prípadoch o veľkosti XXXX/XXXXXXXX alternatívne určenia, že kúpna zmluva zo dňa 08.11.2010 bola zrušená odstúpením od zmluvy zo dňa 20.05.2011 a určenia vlastníctva v režime BSM k bytu č. XX vo vchode XX na X. poschodí bytového domu súp. č. XXXX postaveného na pozemkoch súp. č. N. XXX/X, X, X, X, X, X, XX zapísaného na LV č. XXXX vedenom pre k.ú. Z. spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a zariadeniach domu ako aj na pozemku v obidvoch prípadoch o veľkosti XXXX/XXXXXXXX, (2) rozsudkom zo dňa 05.12.2013 súd prvej inštancie žalobu pôvodných žalobcov zamietol; na ich odvolanie odvolací súd uznesením zo dňa 31.03.2015 uvedený rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; (3) rozsudkom zo dňa 16.03.2017 súd prvej inštancie žalobu pôvodných žalobcov opätovne zamietol, keď aj po doplnení dokazovania dospel k záveru, že sporná kúpna zmluva je platná a kúpna cena bola riadne zaplatená; na odvolanie pôvodných žalobcov odvolací súd rozsudkom zo dňa 29.05.2019 uvedený rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; (4) nálezom sp. zn. III. ÚS 120/2020 zo dňa 19.08.2020 ústavný súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 29.05.2019, pretože dospel k záveru, že nebola preukázaná vôľa zmluvných strán na uzavretí kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2010 a nebolo preukázané ani zaplatenie kúpnej ceny; súčasne vyslovil, že na preukázanie vierohodnosti svedka je súd oprávnený vykonať dokazovanie z úradnej povinnosti (ex offa); (5) z dôvodu úmrtia pôvodnej žalobkyne 2/ dňa 17.05.2017 a pôvodného žalobcu 1/ dňa 09.12.2020 odvolací súd osobitnými uzneseniami zo dňa 20.11.2018, resp. zo dňa 26.10.2021 rozhodol o pokračovaní v konaní s ich právnymi nástupcami (žalobcami 1/ až 3/); (6) v dôsledku prevodu vlastníckeho práva k spornému bytu v priebehu konania odvolací súd súčasne osobitným uznesením zo dňa 26.10.2021 pripustil zmenu strán na strane žalovaných (vstup súčasných žalovaných do konania).

4.8 V prvom rade považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že po zrušení predchádzajúceho rozsudku súdu prvej inštancie a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie bolo potrebné postupovať v zmysle § 390 C.s.p., podľa ktorého odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak (a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a (b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie; v tomto prípade preto nebolo možné napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie opätovne zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ sa podanou žalobou domáhali určenia neplatnosti spornej kúpnej zmluvy, resp. určenia, že sporná kúpna zmluva bola zrušená odstúpením od nej a súčasne určenia, že sú vlastníckymi sporného bytu v režime bezpodielového spoluvlastníctva

manželov (BSM); súd je aj po smrti pôvodných žalobcov 1/ a 2/ viazaný pôvodnou žalobou (§ 216 ods. 1 C.s.p.), ku zmene ktorej nedochádza samotným pokračovaním v konaní so žalobcami 1/ až 3/ ako dedičmi pôvodných žalobcov; v súvislosti s úmrtím pôvodných žalobcov však neprichádza do úvahy určenie, že pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi sporného bytu, pretože ich bezpodielové spoluvlastníctvo smrťou pôvodnej žalobkyne 2/ zaniklo (§ 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 21 ods. 1 Zákona o rodine); obstať preto môže len žaloba o určenie, že sporný byt patril do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva pôvodných žalobcov 1/ a 2/ ako manželov, ktorú zmenu možno v tejto procesnej fáze konania dosiahnuť len zmenou žaloby (§ 140 C.s.p.); v odvolacom konaní však už nemožno žalobu meniť (§ 371 C.s.p.); súčasne v prejednávanej spore už nemožno napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 390 C.s.p.); preto bolo podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné posudzovať žalobu z obsahového hľadiska v zmysle, že pokiaľ sa pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ žalobou domáhali určenia, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi sporného bytu, smrťou pôvodnej žalobkyne 2/ a následne aj pôvodného žalobcu 1/ sa obsahovo nič nezmenilo, pretože určenie, že sporný byt patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov 1/ a 2/ ako manželov predstavuje obsahovo prakticky zhodný nárok; opačný (formálny) prístup by predstavoval stratu sporu z pohľadu žalobcov len z procesných dôvodov, čo by odvolací súd vzhľadom na nemožnosť riešenia procesnej situácie iným spôsobom (napr. zrušením napadnutého rozhodnutia) považoval za zjavne nespravodlivé; bez významu podľa odvolacieho súdu nie je ani skutočnosť, že v čase začatia konania bola žalobná žiadosť formulovaná správne (určenie vlastníctva), pričom podľa ustálenej súdnej praxe prichádza do úvahy zamietnutie žaloby v prípade nesprávnej žalobnej žiadosti (určenie vlastníctva namiesto určenia do dedičstva), ktorá nesprávnosť bola zrejmá už v čase začatia konania; z tohto pohľadu odvolací súd za zmenu žaloby nepovažoval ani podanie žalobcov zo dňa 22.03.2022 (č.l. 911 spisu); z uvedených dôvodov pristúpil odvolací súd k vecnému posúdeniu správnosti napadnutého výroku rozsudku súdu prvej inštancie.

4.9 Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016 na požadovanom určení neplatnosti spornej kúpnej zmluvy, resp. na požadovanom určení, že sporná kúpna zmluva bola zrušená odstúpením od zmluvy. V súčasnosti už tento určovací obsah žaloby nie je prípustný (§ 137 písm. d/ C.s.p.). Vzhľadom na intertemporálne súvislosti (§ 470 ods. 2 prvá veta C.s.p.) však bolo potrebné aj po 01.07.2016 danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení posudzovať podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016. Nakoľko v prejednávanej spore bolo predmetom konania aj určenie vlastníckeho práva k spornému bytu, bolo by nadbytočné osobitným výrokom určovať požadované právne skutočnosti (t.j. neplatnosť spornej kúpnej zmluvy, resp. neexistenciu spornej kúpnej zmluvy), pretože tieto tvoria len prejudiciálne otázky vo vzťahu k výroku o určení vlastníckeho práva k spornému bytu a pri rozhodovaní o dôvodnosti o žaloby v tomto rozsahu ich súd musí nevyhnutne posudzovať; na požadovanom určení neplatnosti spornej kúpnej zmluvy, resp. na požadovanom určení, že sporná kúpna zmluva bola zrušená odstúpením od zmluvy, preto nemali žalobcovia naliehavý právny záujem; z tohto dôvodu odvolací súd žalobu žalobcov v časti o určení, že sporná kúpna zmluva je neplatná, resp. v časti, že sporná kúpna zmluva bola zrušená odstúpením od zmluvy zamietol.

4.10.1 Na prejednanie veci samej nariadil odvolací súd pojednávanie na deň 23.03.2022, na ktorom vec prejednal v prítomnosti právneho zástupcu žalobcov, právneho zástupcu žalovaných a žalovanej 2/.

4.10.2 Na odvolacom pojednávaní zopakoval a doplnil odvolací súd dokazovanie listinnými dôkazmi (podľa zápisnice o pojednávaní zo dňa 23.03.2022), z ktorých pri viazanosti nálezom ústavného súdu (body 4.4.1 a 4.4.2 odôvodnenia) ustálil skutkový stav, podľa ktorého pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ s úmyslom vyriešenia finančných problémov uzavreli s pôvodnými žalovanými 1/ a 2/ kúpnu zmluvu zo dňa 08.10.2010, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k spornému bytu pôvodných žalobcov za dohodnutú kúpnu cenu v sume 46.000,- €, ktorá mala byť podľa zmluvy vyplatená pôvodným žalobcom pri jej podpise; ako sprostredkovateľ uzavretia kúpnej zmluvy vystupoval svedok V. B., ktorý pôvodných žalobcov ubezpečoval, že uzavretie kúpnej zmluvy je nevyhnutné na vyriešenie ich finančných problémov, pričom po ich vyriešení im bude byt vrátený; pôvodní žalovaní 1/ a 2/ pred uzavretím spornej kúpnej zmluvy nevykonali ohliadku sporného bytu; k podpisu spornej kúpnej zmluvy zo strany pôvodných žalobcov došlo dňa 08.11.2010 u notára, pričom k overeniu ich podpisov došlo o 13:27 hod.; dňa 08.11.2010 uhradil svedok V. B. dlh pôvodných žalobcov u spoločnosti G. P. a Y., a.s. v sume 11.250,-€, ktorý vznikol na základe zmluvy o úvere č. XXXXX zo dňa 06.12.2006; v období od 01.01.2010

do 31.12.2010 bola ako užívateľ sporného bytu evidovaná uvedená spoločnosť; dňa 08.11.2010 došlo k úhrade nedoplatku za služby spojené s užívaním bytu s príslušenstvom spolu v sume 3.957,28 €; dňa 08.11.2010 zaplatil svedok V. B. pôvodným žalobcom sumu 500,- €; vklad vlastníckeho práva v prospech pôvodných žalovaných na základe spornej kúpnej zmluvy bol povolený dňa 24.11.2010, pričom konanie o vklade vlastníckeho práva zabezpečoval svedok V. B., ktorý zaplatil aj príslušný správny poplatok; podľa výsledku lustrácie v registroch Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa mal svedok V. B. v období rokov 2011 až 2016 dopustiť 62 skutkov, pre ktoré bolo proti svedkovi vedené trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre spáchanie zločinu podvodu, pričom v konaní vedenom pred Okresným súdom Žilina sp. zn. 29T/57/2015 došlo rozsudkom zo dňa 02.06.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 3To/76/2016-1214 zo dňa 08.09.2016 aj k právoplatnému odsúdeniu svedka V. B. za spáchanie zločinu podvodu spolupáchateľstvom na obdobnom skutkovom základe ako v prejednávanej spore (prísľub dlžníkovi na vybavenie úveru a riešenia dlhov s podmienkou prevodu bytu dlžníka na inú osobu, tzv. investora, pričom nedošlo k úhrade kúpnej ceny, ktorej značnú časť si neoprávnene ponechal svedok V. B.); dňa 04.10.2019 bol do katastra nehnuteľností povolený vklad vlastníckeho práva v prospech W. T. na základe zmluvy o prevode vlastníctva bytu V-XXXX/XXXX uzavretej s pôvodnými žalovanými; zmluvou o prevode vlastníctva bytu V-XXXX/XXXX zo dňa 25.10.2019 previedol W. T. vlastnícke právo k spornému bytu na žalovaných 1/ a 2/, pričom vklad vlastníckeho práva bol v prospech nich povolený dňa 27.11.2019.

4.10.3 Z vykonaného dokazovania a jeho doplnenia na odvolacom pojednávaní vyplynul záver, že pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ na jednej strane ako predávajúci a žalovaní 1/ a 2/ ako kupujúci na strane druhej neuzavreli spornú kúpnu zmluvu vážne, čo vyplynulo najmä zo skutočnosti, že ich jednoznačnou vôľou nebol prevod vlastníckeho práva k spornému bytu, ale len získanie finančných prostriedkov na úhradu dlhov, pričom zo strany svedka V. B. boli ubezpečovaní, že prevod vlastníckeho práva je nevyhnutný na vyriešenie ich nepriaznivej finančnej situácie, dokonca sa svedok vyjadril, že bez uzavretia kúpnej zmluvy nemôže dôjsť k vyriešeniu ich finančnej situácie; prejav vôle pôvodných žalobcov vyjadrený a zachytený v spornej kúpnej zmluve je teda zjavne v rozpore so skutočnou vôľou pôvodných žalobcov, keď aj podľa ústavného súdu „skutočnosť, že sťažovatelia (t.j. pôvodní žalobcovia) zmluvu a dodatok k nej riadne podpísali, nevypovedá nič o náležitostiach vôle ako materiálnej stránke právneho úkonu“; vôľa pôvodných žalobcov tak jednoznačne nebola zameraná na prevod vlastníckeho práva k spornému bytu za dohodnutú kúpnu cenu, ale len na získanie finančných prostriedkov na vyplatenie dlhov bez straty vlastníckeho práva k spornému bytu ako ich obydliu; verziu pôvodných žalobcov a ich skutkové tvrdenia ohľadne pohľadku na uzavretie spornej kúpnej zmluvy podporujú aj dokazovaním zistené skutočnosti ohľadne následného vyplatenia ich dlhov vo vzťahu k nebankovej spoločnosti a bytovému družstvu; nedostatok riadnej vôle pôvodných žalobcov na uzavretí spornej kúpnej zmluvy spôsobuje jej absolútnu neplatnosť (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

4.10.4 Pôvodným žalovaným sa navyše nepodarilo preukázať, že mali od počiatku úmysel zaplatiť pôvodným žalobcom kúpnu cenu podľa spornej zmluvy v sume 46.000,- €, pričom aj podľa ústavného súdu „poskytnutie ochrany strane, ktorá by zamĺčala svoju skutočnú vôľu (v konkrétnom prípade spočívajúcu údajne v nadobudnutí bytu „pod cenu“, resp. bez úplného vyplatenia dohodnutej kúpnej ceny), naráža na všeobecný právny princíp, podľa ktorého sa výkonu práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, ochrana neposkytuje; rozpor s dobrými mravmi spôsobuje teda situácia, keď nevyplatenie kúpnej ceny bolo úmyslom kupujúceho už pri podpise zmluvy; z dokazovania vyplýva záver, že pôvodní žalovaní a svedok V. B. postupovali vo vzťahu k pôvodným žalobcom koordinovane, čo vyplýva najmä zo skutočnosti, že svedok V. B. sprostredkoval uzavretie spornej kúpnej zmluvy s pôvodnými žalobcami, riešil vyplatenie časti ich dlhov v nebankovej spoločnosti a bytovom družstve, zabezpečoval aj administratívu vo vzťahu k vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností podľa spornej kúpnej zmluvy, keď platil aj správny poplatok za podanie návrhu na vklad, ktoré činnosti by neboli možné bez dohovoru s pôvodnými žalovanými; svedok V. B. súčasne svojou výpoveďou výrazne podporoval skutkové tvrdenie pôvodných žalovaných ohľadne okolností uzavretia spornej kúpnej zmluvy a najmä tvrdeného spôsobu vyplatenia kúpnej ceny zo strany pôvodných žalovaných pôvodným žalobcom, ktoré sa malo odohrať dňa 08.11.2010 v motorovom vozidle tohto svedka pred podpisom spornej kúpnej zmluvy; výpoveď uvedeného svedka však odvolací súd vyhodnotil ako nevierohodnú, pričom vierohodnosť svedka vyvracajú viaceré okolnosti, konkrétne (1) zrejma prepojenosť svedka na pôvodných žalovaných, pre ktorých vybavoval všetky záležitosti spojené s uzavretím spornej kúpnej zmluvy a (2) trestná činnosť svedka (podvod), za ktorú bol právoplatne odsúdený rozsudkom zo dňa 02.06.2016 na obdobnom skutkovom základe ako v prejednávanej spore (t.j. prísľub dlžníkovi na

vybavenie úveru a riešenia dlhov s podmienkou prevodu bytu dlžníka na inú osobu, tzv. investora, pričom nedošlo k úhrade kúpnej ceny, ktorej značnú časť si neoprávnene ponechal svedok), súčasne svedok V. B. je aj v súčasnosti trestne stíhaný za viac ako 60 skutkov z obdobia rokov 2011 až 2016, pre ktoré boli svedkovi vznesené obvinenia pre spáchanie zločinov podvodu; navyše z výpovede svedka vyplynuli aj nezrovnalosti, ktoré spolu s ostatnými dôkazmi podstatne oslabujú vierohodnosť jeho výpovede a to najmä skutočnosť, že podľa výpovede svedka V. B. (a pôvodných žalovaných) malo k vyplateniu kúpnej ceny a podpisu spornej kúpnej zmluvy dôjsť dňa 08.11.2010 v ranných hodinách, pričom podľa správy notára, ktorý overoval pravosť podpisov pôvodných žalovaných, k tomu došlo až dňa 08.11.2010 o 13:27 hod. (t.j. v poobedných hodinách); za dôkaz o vyplatení kúpnej ceny nemôže bez ďalšieho slúžiť ani samotný text spornej kúpnej zmluvy, keď podľa skutkových tvrdení strán mala byť kúpna cena odovzdaná dňa 08.11.2010 v hotovosti zo strany pôvodného žalovaného 1/ v osobnom motorovom vozidle v prítomnosti svedka V. B. a následne malo dôjsť k podpisu spornej kúpnej zmluvy na notárskom úrade notára V. W. H. v Z., kým podľa znenia článku II spornej kúpnej zmluvy mala byť kúpna cena zaplatená „pri podpise kúpnej zmluvy k rukám predávajúcich, ktorí ich prevzatie potvrdzujú podpisom tejto kúpnej zmluvy“, keď z uvedeného vyplýva jednoznačný rozpor v skutkových zisteniach v tom smere, že podľa tvrdenia samotných pôvodných žalovaných (podporeného výpoveďou svedka V. B.) mala byť kúpna cena zaplatená pred podpisom spornej kúpnej zmluvy, kým podľa textu spornej kúpnej zmluvy mala byť kúpna cena zaplatená pri jej podpise (čo tiež z dokazovania nevyplýva); navyše ako zdôraznil ústavný súd podľa výpovede pôvodného žalovaného 1/ malo od vyplatenia sumy do podpisu zmluvy ubehnúť 10 minút, keď podľa svedka V. B. mali v osobnom motorovom vozidle stráviť 30 minút až 45 minút (rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 16.03.2017, body 26 a 34 odôvodnenia); verzia priebehu skutkového deja zo strany pôvodných žalobcov sa tak v podstatných okolnostiach líši od verzie, ktorú predostrelí pôvodní žalovaní spolu so svedkom V. B., pričom práve na pôvodných žalovaných zaťažovalo v spore dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení; vôľa pôvodných žalovaných tak od počiatku nebola zameraná na zaplatenie kúpnej ceny za sporný byt pôvodných žalobcov; nedostatok vôle pôvodných žalovaných na zaplatení kúpnej ceny spôsobuje absolútnu neplatnosť spornej kúpnej zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka).

4.10.5 V spornej kúpnej zmluve bola dojednaná kúpna cena za prevod vlastníckeho práva k spornému bytu v sume 46.000,- €; zopakovaním a doplnením dokazovania bolo preukázané, že dohodnutá kúpna cena nebola zo strany pôvodných žalovaných zaplatená pôvodným žalobcom 1/ a 2/ v hotovosti dňa 08.11.2010, pričom preukázané boli len čiastkové úhrady dlhov pôvodných žalobcov vo vzťahu k nebankovej spoločnosti a stavebnému bytovému družstvu (bod 4.10.2 odôvodnenia); pôvodným žalovaným sa nepodarilo ani preukázať, že pred uzavretím spornej kúpnej zmluvy skutočne disponovali finančnými prostriedkami potrebnými na zaplatenie kúpnej ceny; samotné tvrdenie pôvodných žalovaných, že disponovali finančnými prostriedkami na vyplatenie kúpnej ceny, nebolo v spore dostatočne podložené, keď tieto finančné prostriedky mali preukazovať predložené výpisy z účtu pôvodného žalovaného 1/, potvrdenie od banky, v akých bankovkách bola vybraná hotovosť, výpisy z účtu otca žalovaného 1/, zmluvy o nájme nebytových priestorov a zmluvy o predaji autosúčiastok (č.l. 303 spisu); z priložených výpisov z účtu nie je zrejماً disponibilná výška prostriedkov (a už vôbec nie v období po septembri 2010, keď došlo k podpisu zmluvy); z výpisu z účtu pôvodného žalovaného 1/ je možné odvodiť len to, že tento vykonával nejaké finančné operácie (výber z účtu 26.10.2010 v sume 13.000,- € a 05.11.2010 v sume 12.000,- €); výbery hotovosti v podobných sumách však pôvodný žalovaný 1/ robil aj po dátume 08.11.2010 (napr. 10.01.2011 výber 22.000,- €), ale aj pred týmto dátumom (o čom svedčia pôvodným žalovaným 1/ doložené potvrdenia o výberoch z účtu z obdobia rokov 2009 až august 2010, ktorý má údajne patriť jeho otcovi a ku ktorému má dispozičné právo); súvislosť s posudzovanou vecou nie je bez ďalšieho zrejماً; potvrdenia o výberoch z účtu, ktorý má údajne patriť otcovi pôvodného žalovaného 1/ z obdobia rokov 2009 až august 2010 nemajú žiadnu časovú súvislosť s prejednáványm sporom, keďže podľa výpovede svedka V. B. na pojednávaní dňa 20.06.2013 začal celú záležitosť s pôvodnými žalobcami riešiť niekedy v septembri 2010 až októbri 2010; otázna je tiež relevancia zmlúv na prenájom nehnuteľností alebo predaj autosúčiastok uzatvorených v rámci podnikateľskej činnosti pôvodného žalovaného 1/, keďže tento mal prostriedky na kúpu nehnuteľnosti podľa vlastných slov získať od jeho otca, a nie z vlastných zdrojov; tvrdenie pôvodných žalovaných o tom, že pred uzavretím spornej kúpnej zmluvy disponovali sumou potrebnou na zaplatenie dojednanej kúpnej ceny tak nemá podklad vo vykonaných dôkazoch; navyše aj v prípade preukázania disponovania sumou 46.000,- € pred uzavretím spornej kúpnej zmluvy predstavuje len nepriamy dôkaz o jej zaplatení; na základe uvedeného zisteného skutkového stavu nie je možné prijať záver, že v konaní bolo preukázané zaplatenie kúpnej ceny podľa spornej kúpnej zmluvy.

4.10.6 Predmetné dôkazy (bod 4.10.2 odôvodnenia) jednotlivo ako aj vo vzájomnej súvislosti neodôvodňujú skutkové zistenie, že kúpna cena bola podľa spornej kúpnej zmluvy pôvodným žalobcom zo strany pôvodných žalovaných vyplatená; na druhej strane však dospel odvolací súd k záveru o neplatnosti spornej kúpnej zmluvy (body 4.10.3 a 4.10.4 odôvodnenia), preto nebolo osobitne potrebné skúmať existenciu zákonného (obsahového) dôvodu na odstúpenie od spornej kúpnej zmluvy, pretože odstúpiť je možné len od platnej zmluvy.

4.11.1 Odvolanie žalobcov je dôvodné.

4.11.2 Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že pokiaľ ide o uplatnený nárok žalobcov na určenie vlastníckeho práva k spornému bytu dospel súd prvej inštancie pri rozhodovaní na základe vykonaných dôkazov a nesporných skutkových tvrdení strán k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože nevykonal hodnotenie dôkazov v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 C.s.p. a následne aj k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, keď z týchto dôvodov na pojednávaní (§ 385 ods. 1 C.s.p.) odvolací súd v potrebnom rozsahu zopakoval a doplnil dokazovanie sám (§ 384 ods. 1 a 3 C.s.p.), v dôsledku čoho nebol v rozsahu doplneného a zopakovaného dokazovania viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (383 C.s.p.).

4.11.3 Odvolací súd dospel k záveru, že právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie ohľadne platnosti spornej kúpnej zmluvy a nedôvodnosti podanej žaloby žalobcov nie je správne, preto po zopakovaní a doplnení dokazovania v intenciách nálezu ústavného súdu zo dňa 19.08.2020 vyhodnotil odvolací súd žalobu žalobcov ako čiastočne dôvodnú; po zopakovaní a doplnení dokazovania na odvolacom pojednávaní dňa 23.03.2022 dospel odvolací súd k záveru, že v prejednávanej spore nebola preukázaná existencia vôle pôvodných žalobcov 1/ a 2/ na uzavretí kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2010, nebolo preukázané ani zaplatenie kúpnej ceny v sume 46.000,- €, ktorá mala byť dojednaná v spornej kúpnej zmluve za prevod vlastníckeho práva k bytu pôvodných žalobcov, keď navyše bol preukázaný od počiatku nedostatok vôle pôvodných žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť dojednanú kúpnu cenu v sume 46.000,- € riadne a včas; súčasne po zopakovaní a doplnení dokazovania dospel odvolací súd k záveru, že výpoveď svedka V. B. nemožno považovať za vierohodnú a táto výpoveď preto nepreukazuje (nepodporuje) verziu pôvodných žalovaných 1/ a 2/ ohľadne priebehu uzavretia spornej kúpnej zmluvy a tvrdeného zaplatenia dojednanej kúpnej ceny v sume 46.000,- €.

4.11.4 V dôsledku nedostatku vôle pôvodných žalobcov 1/ a 2/ na uzavretí spornej kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2010 je táto absolútne neplatná (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka); súčasne v dôsledku od počiatku nedostatku vôle pôvodných žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť dojednanú kúpnu cenu v sume 46.000,- € riadne a včas je sporná kúpna zmluva zo dňa 08.11.2010 absolútne neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka); na základe absolútne neplatnej spornej kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2010 sa pôvodní žalovaní 1/ a 2/ nemohli stať vlastníkami sporného bytu (nemohli platne nadobudnúť vlastnícke právo k spornému bytu), preto v zmysle zásady, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, než má sám (nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet) pôvodní žalovaní nemohli platne previesť vlastnícke právo k spornému bytu na ďalšieho evidovaného katastrálneho vlastníka (W. T.), ktorý následne nemohol kúpnu zmluvou zo dňa 25.10.2019 platne previesť vlastnícke právo k spornému bytu na žalovaných 1/ a 2/ (v oboch prípadoch tak išlo o nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka).

4.11.5 Podľa aktuálnej súdnej praxe na nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy nepostačuje ani dobromyseľnosť nadobúdateľa, pretože „dobrá viera nadobúdateľa nehnuteľnosti v správnosť zapísaného údajov v katastri nehnuteľností o jej (predchádzajúcom) vlastníkovi nepostačuje pre záver súdu o tom, že mohol nadobudnúť vlastnícke právo (a pre poskytnutie ochrany tomuto právu), ak sa preukáže, že táto zapísaná osoba v skutočnosti v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebola vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti, napríklad z dôvodu, že predchádzajúca zmluva o prevode nehnuteľnosti predstavovala absolútne neplatný právny úkon; z dôvodu absolútnej neplatnosti zmluvy predávajúci nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti a rovnako tak nemohol „neexistujúce“ vlastnícke právo previesť na ďalšiu osobu, hoci konajúcu v dobrej viere; naďalej je tak potrebné zotrvať na právnom závere, že absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, ak na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností; na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený

vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností; s poukazom na právnu zásadu, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má (nemo plus iuris as alium transferre potest quam ipse habet), nemôže platne previesť vlastnícke právo na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľnosti“ (porovnaj uznesenie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VObdo/2/2020 zo dňa 27.04.2021 uverejnené v zbierke ako R 56/2021, ako aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/278/2019 zo dňa 29.06.2021, sp. zn. 2Cdo/65/2020 zo dňa 28.09.2021 a sp. zn. 7Cdo/174/2020 zo dňa 16.03.2022).

4.11.6 Navyše podľa skutkových zistení z vykonaného dokazovania vyplynulo, že pôvodní žalovaní mali previesť vlastnícke právo k spornému bytu na ďalšieho nadobúdateľa (W. T.) kúpnu zmluvou, na základe ktorej bol vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností povolený dňa 04.10.2019 a už dňa 25.10.2019 bola uzavretá kúpna zmluva o prevode vlastníckeho práva k spornému bytu na žalovaných (vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností podľa tejto zmluvy bol povolený dňa 27.11.2019), t.j. k prevodu vlastníckeho práva k spornému bytu malo dôjsť v priebehu mesiaca október 2019, čo malo podľa odvolacieho súdu žalovaným ako obozretným nadobúdateľom signalizovať, že je potrebné zaujímať sa o dôvod bezprostredného prevodu vlastníckeho práva k spornému bytu po jeho nadobudnutí zo strany predchádzajúceho vlastníka (dôvodom pritom mohol byť aj zámer pôvodných žalovaných navodiť zdanie dobromyseľnosti žalovaných); v tomto smere nie je podstatné, že podľa vyjadrenia žalovanej 2/ bol predaj sporného bytu realizovaný prostredníctvom realitnej kancelárie; obozretný nadobúdateľ majetku by mal vždy preskúmať jeho pôvod, aby sa predišlo prípadným nárokom na vydanie majetku, pričom dobromyseľnosť obozretného nadobúdateľa môže byť spochybnená aj skutočnosťou viacnásobného prevodu vlastníckeho práva v krátkom období (porovnaj bod 41 odôvodnenia rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 15.09.2020 vo veci Z. proti Rusku sťažnosť č. XXXXX/XX).

4.11.7 Nakoniec pre úplnosť odvolací súd udáva, že prekážkou čiastočného vyhovenia žalobe žalobcov nebola skutočnosť, že žalobná žiadosť (petit) neobsahovala návrh synalagmatickej povinnosti žalobcov vydať plnenie prijaté ich právnymi predchodcami podľa absolútne neplatnej spornej kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2010 (§ 457 Občianskeho zákonníka), pretože stranou sporu nie sú v čase rozhodovania odvolacieho súdu (§ 217 ods. 1 prvá veta C.s.p. v spojení s § 378 ods. 1 C.s.p.) pôvodní účastníci spornej kúpnej zmluvy; v dôsledku posúdenia spornej kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2010 ako absolútne neplatnej vznikla jej účastníkom zo zákona vzájomná reštitučná povinnosť (§ 457 Občianskeho zákonníka), ktorá však neprechádza na ďalších katastrálnych nadobúdateľov predmetu absolútne neplatnej kúpnej zmluvy (pozri napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/46/2009 zo dňa 30.06.2010 alebo rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo/808/2011 zo dňa 28.03.2012); nakoľko stranou sporu už nie sú pôvodní žalovaní 1/ a 2/ ako účastníci spornej absolútne neplatnej zmluvy zo dňa 08.11.2010, ktorí na jej základe čiastočne plnili (platby v prospech pôvodných žalobcov v nebankovej spoločnosti a bytovom družstve, tiež poskytnutie hotovosti) nie je potrebné v dôsledku nedostatku vecnej legitímácie uvažovať o uložení povinnosti žalobcom vydať čiastočné plnenie prijaté ich právnymi predchodcami na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy.

4.11.8 Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a určil, že sporný byt patrí do zaniknutého BSM pôvodných žalobcov 1/ V. N. a 2/ W. N. a v prevyšujúcej časti žalobu žalobcov zamietol.

5. Podstatné vyjadrenia strán prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p.).

5.1 V prejednávanej spore odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia strán, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia strán uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

6.1 Žalobcovia podané odvolanie ťažiskovo (podľa obsahu odvolania) odôvodnili tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil ich právo na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcov ohľadne porušenia ich práva na spravodlivý proces postupom súdu prvej inštancie; v prvom rade nerealizovanie postupu podľa § 181 ods. 2 C.s.p. (i keď predstavuje porušenie zákona) nevylučuje stranu z uskutočňovania žiadneho procesného práva, preto v tomto prípade nemožno hovoriť o porušení práva žalobcov na spravodlivý proces; odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobcov ohľadne nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku, pretože jej dôvodnosť prichádza do úvahy len v prípade absencie akýchkoľvek dôvodov rozhodnutia, z odôvodnenia napadnutého rozsudku je pritom dostatočne zrejmé, na základe akých dôvodov rozhodol o uplatnenom nároku žalobcov. Na základe výsledkov odvolacieho pojednávania sa však odvolací súd stotožnil s odvolateľmi ohľadne nesprávnych skutkových zistení z vykonaného dokazovania a nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k vôli právnych predchodcov žalobcov na uzavretí spornej kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2010, vo vzťahu k platnosti spornej kúpnej zmluvy a zaplatenia kúpnej ceny podľa spornej kúpnej zmluvy (body 4.10.1 až 4.11 odôvodnenia).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe žalobcov čiastočne vyhovel v časti o určenie, že sporný byt patrí do zaniknutého BSM ich právnych predchodcov a v prevyšujúcej časti žalobu žalobcov zamietol.

8. Odvolací súd v dôsledku zmeny napadnutého rozsudku rozhodol o trovách konania podľa § 396 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie; v dôsledku zmeny napadnutého rozsudku v zmysle čiastočného vyhovenia žalobe žalobcov bolo potrebné pre účely rozhodnutia o trovách konania posúdiť mieru úspechu strán v spore vzhľadom na výsledok celého konania; podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo; žalobcovia boli vzhľadom na výsledok konania v spore úspešní len čiastočne, pretože súd vyhovel ich žalobe len v časti určenia vlastníckeho práva a žalobu v časti určenia neplatnosti spornej zmluvy, resp. určenia, že sporná zmluva bola zrušená v dôsledku odstúpenia od nej, bola zamietnutá; neúspech žalobcov v spore predstavuje vo vzťahu k trovám konania úspech žalovaných; vzhľadom na samostatnosť obidvoch uplatnených nárokov mali podľa názoru odvolacieho súdu strany v spore vzhľadom na jeho výsledok pomerne rovnaký úspech, preto odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania; pre úplnosť odvolací súd udáva, že nebolo potrebné osobitne rozhodovať o zrušení výroku napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, pretože tento výrok je odstránený novým rozhodnutím o trovách konania zo strany odvolacieho súdu podľa § 396 ods. 2 C.s.p.

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C. s. p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.